

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
Ilica 85, 10 000 Zagreb
Odsjek za konzerviranje i restauriranje umjetnina
Zamenhofova 14, 10 000 Zagreb

IZVJEŠTAJ RESTAURATORSKA PRAKSA U VODNJANU 2017.

Voditelj projekta: **HRZ / Odsjel za zidno slikarstvo i mozaik, konz.-rest. Kristina Krulić**

Objekt: **crkva sv. Katarine u Vodnjanu, zidne slike**

Kolegij: **Restauratorska praksa II (R/S), OKIRU / ALU**

Studenti: **Ivana Guljelmović, Valentina Meštrić, Patricia Prevarek, Ana Sokač, Anamaria Udovičić**

Nastavnik / voditelj prakse: **doc. mr. art. Neva Pološki, OKIRU / ALU**

Vrijeme održavanja prakse: **03. – 14. srpanj 2017.**

Od 03. do 14. srpnja 2017. pet studentica Odsjeka za konzerviranje i restauriranje umjetnina ALU u Zagrebu izvodilo je konzervatorsko-restauratorske radove na zidnim slikama u crkvi sv. Katarine u Vodnjanu u sklopu kolegija „Restauratorska praksa II“ (R/S). Praktičan rad studentica na umjetnini svakodnevno je vodila i nadzirala nastavnica doc. mr. art. Neva Pološki uz dogovor sa voditeljicom projekta konz.-rest. Kristinom Krulić (HRZ).

Praktičan rad studentica odnosio se na konsolidaciju izvornih žbukanih slojeva koji su zatečeni odvojeni od podloge; nosioca ili spodnje žbuke. Prije svega, određeno je na kojim će se zonama zidova konsolidacija izvoditi; trijumfalni luk (lijeva i desna strana) te kalota apside, u svim slučajevima do cca 2,5 m visine. Nakon što je svakoj studentici dodijeljeno područje na kojemu će raditi, pristupilo se brojčanom označavanju zona koje valja konsolidirati, po principu prioriteta. Prilikom samih radova, unutar označenih zona dodatno su označene točke gdje je vršeno injiciranje. Prije samog injiciranja, nestabilna su područja privremeno učvršćena japanskim papirom koji je na zid nanesen 2%-tnom vodenom otopinom *Tylose MH 300* (**Slika 1.**). Japanski papir parcijalno je uklanjan; rezanjem malim škalicama i preklapanjem na rubove izvornika, dio po dio kako je napredovala konsolidacija određene zone (oštećenja, lakuna) (**Slika 2.**). Također, iz šupljina je prije injiciranja trusna žbuka ispuhana puhalicama.

Slika 1. Privremena konsolidacija jap. papirom

Slika 2. Parcijalno uklanjanje jap. papira

Injicirano je komercijalnom smjesom *PLM-AL* (odnos suhog materijala i vode = 1 : 1,4) te smjesom *CalXnova* (odnos smjese i vode = 10 : 1). Materijalom *PLM-AL* ispunjavane su delaminacije i pliće šupljine te one gdje je valjalo upotrijebiti materijal bolje tečnosti (**Slika 3.**). Sa druge strane, dublje šupljine, prvenstveno one povezane sa pukotinama u nosiocu, ispunjavane su gušćim (i tvrdim) materijalom *CalXnova*. U nekoliko točaka injiciranju je prethodilo umetanje plastičnih cijevčica kojima je omogućen dublji prodor injekcionih smjesa te konačno njihova bolja rasprostranjenost unutar šupljina (**Slika 4.**). U slučaju jedne točke povezane s velikom šupljinom (lijeva strana kalote apside), injiciran je materijal *CaLoSil* (12,5 g/L) (**Slika 5.**) pošto se u šupljini nalazi suviše razmrvljene žbuke koju nije moguće ispuhati puhalicom i koja priječi unos gušćeg materijala.

Slika 3. Ispunjavanje šupljina smjesom *PLM-AL*

Slika 4. Umetanje cijevčice u točku injiciranja

Na opisan način konsolidirana je većina obilježenih zona (**Slika 6.**), a područja unutar spomenuta cca 2,5 m visine na trijumfalnom luku i kaloti apside koja valja dodatno konsolidirati naznačena su kako bi se olakšali budući radovi. Studentice su izradile grafičku dokumentaciju izvedenih radova pri čemu su im kao podloge poslužile fotografije pojedinih dijelova zidova. Grafička dokumentacija biti će nakon obrade predana voditeljici radova konz.-rest. Kristini Krulić.

Slika 5. Primjer obilježavanja šupljih zona i točaka injiciranja; desna strana trijumfalnog luka

u Zagrebu, 17. srpnja 2017.

Sastavila:
doc. mr. art. Neva Pološki